

ВІДГУК

офіційного рецензента Шкромади Оксани Іванівни на дисертацію Допа Вячеслава Олександровича «Прогностично-діагностичні критерії ускладненого перебігу родів і післяродового періоду у корів та розробка комплексних лікувально-профілактичних заходів», що подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»

Актуальність теми дисертації. Патологія вагітності та розвиток її на фоні супутньої патології призводить до патології родів, післяродового періоду та значних економічних збитків спричинених вибраковуванням тварин, недоотриманням молока та приплоду, витратами на лікування хворих тварин.

Слід зазначити, що суттєвий вплив на перебіг вагітності корів має вік першого запліднення телиць. Відомо, що у молочних стадах щорічно вибраковується від 15% до 30% корів з причини неплідності. З них від 5 до 15% вибувають корови першої лактації. Частіше причиною вибуття корів є акушерська та гінекологічна патологія, а також низька молочна продуктивність. Внаслідок вибраковування корів за причини неплідності, господарства зазнають значних економічних збитків та затрат на вирощування телиць, особливо при вибутті корів першої лактації. Отже, технологія вирощування телиць має забезпечити досягнення параметрів фізіологічної зрілості телиць перед їх заплідненням.

Зв'язок з науковою тематикою. Проведені дослідження є частиною тематики кафедри акушерства та хірургії факультету ветеринарної медицини Сумського національного аграрного університету за темами «Система комплексних заходів по профілактиці і ліквідації неплідності та яловості корів і свиней та безпліддя дрібних тварин» (номер державної реєстрації U0114001902).

Наукова новизна і теоретичне значення дисертації одержаних результатів полягає у вивченні гормонального профілю у корів за фізіологічного та паталогічного перебігу вагітності та його прогностичну цінність в діагностиці родової та післяродової патології. Досліджено рівень гострофазних білків під час критичних періодів вагітності та за післяродової патології. Проведено порівняльну характеристику паталогічного перебігу родів та післяродового періоду. Апробовано в виробничих умовах комплексні схеми лікування корів із субінволюцією матки у з використанням Естромаксу, Процитола, Цебакталу та Цефтівіла.

Практичне значення результатів дисертації полягає в тому, що проведені дослідження критичних періодів розвитку ембріона та плода у корів в конкретному господарстві, дали змогу встановити зв'язок між вагітністю та перебігом післяродового періоду у корів. Визначення білково-вуглеводних сполук у вагітних корів та в післяродовий період має діагностично-прогностичне значення. Дані, одержані при лікуванні корів препаратом Цефтівіл дають підставу рекомендувати його для застосування в господарствах тривалий час, оскільки резистентність патогенної мікрофлори до нього майже не розвивається. Після проведених досліджень господарствам рекомендовано застосовувати Естромаксу та Процитола при підгострій формі субінволюції матки у корів.

Матеріали дисертації використовуються при вивченні курсу «Акушерство, гінекологія і біотехнологія розмноження сільськогосподарських тварин» на факультетах ветеринарної медицини Сумського національного аграрного університету.

Результати досліджень щодо діагностики, лікування та профілактики субінволюції матки впроваджені і широко використовуються в провідних молочних господарствах Сумської області України.

Основні результати, отримані особисто автором. Автором самостійно виконано весь обсяг клініко-експериментальних досліджень. Лабораторні

дослідження плазми крові від корів з метою визначення білково-вуглеводних сполук та церулоплазміну, статевих стероїдів та біохімічні дослідження крові проведені на кафедрах хірургії Сумського національного аграрного університету. Мікробіологічні дослідження проведені на базі Сумської державної міжрегіональної лабораторії ветеринарної медицини. Аналіз та узагальнення одержаних результатів проведено за консультативної допомоги наукового керівника.

Був проведений аналіз звіту перевірки на плагіат на наявність текстових запозичень (програма Strike plagiarism). Рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота Допи Вячеслава Олександровича «Прогностично-діагностичні критерії ускладненого перебігу родів і післяродового періоду у корів та розробка комплексних лікувально-профілактичних заходів» є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень згідно постанови КМУ від 12.01.2022 № 44 п. 9. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Кількість наукових публікацій

Основні положення дисертації доповідалися та обговорювалися на:

засіданнях вченої ради при факультеті ветеринарної медицини Сумського НАУ протягом 2020–2023 рр

Міжнародна науково-практична конференція «Аграрний форум–2022» (Суми, 10-12 жовтня 2022),

Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми фізіології тварин», присвячена 100-річчю ювілею ректора Степана Васильовича Стояновського (Львів, 25–26 травня 2023 р.)

«Конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ» (Суми, 15-16 травня 2021 р.),

«Регіональні проблеми екології ветеринарної медицини» (Житомир, 2022 р),

За матеріалами дисертації опубліковано 7 наукових праць, у тому числі 1 – у науково-метричних базах (Scopus), 4 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у матеріалах конференцій, 1 науково-методичні рекомендації.

7. Зауваження і побажання до змісту

1. У розділі 2.1. Матеріали досліджень необхідно, на мою думку, було показати загальну схему досліджень.

2. У розділі 2.2 не вказаний метод дослідження корів на мастит у господарствах.

3. В яких господарствах Ви проводили виробничі дослідження ?

4. Яким методом Ви досліджували корів на мастит?

5. У роботі Ви стверджуєте, що за другої вагітності у корів відмічалось зростання частоти резорбції ембріона, частоти абортів та захворюваність корів на мастит. Поясніть будь ласка з чим це пов'язано?

6. У висновку 6 Ви стверджуєте, що в результаті аналізу частоти акушерської патології було встановлено, що у тварин виникала супутня патологія печінки та хворобами дистального відділу кінцівок. Поясніть будь ласка з чим це пов'язані отримані результати?

7. Обґрунтуйте ефективність застосування коровам Е-селену та інтровіту в період раннього сухостою та пропіленгліколь в період пізнього? В чому переваги даної схеми профілактики порівняно з уже існуючими?

8. Назвіть вітчизняних вчених, які займаються розробкою нових методів профілактики та лікування корів за субінволюції матки та ендометриту, і який новий вклад у вирішення цієї проблеми запропоновано у вашому дисертаційному дослідженні?

Проте, не зважаючи на окремі незначні недоліки, дисертаційна робота справила позитивне враження. Виявлені нами окремі зауваження не є принциповими і не зменшують наукової цінності та проблемного значення дисертаційної роботи.

Відповідність дисертації спеціальності та профілю ради:

Дисертаційна робота Допи Вячеслава Олександровича «Прогностично-діагностичні критерії ускладненого перебігу родів і післяродового періоду у корів та розробка комплексних лікувально-профілактичних заходів», яка подана до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» за своїми актуальністю, науково-теоретичним рівнем, основними результатами обґрунтованості, основними положеннями і результатами опублікованими у фахових виданнях, новизна постановки та практичним значення відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Постанові Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 341 від 21.03.2022. Зміст дисертації відповідає паспорту спеціальності.

**Рецензент, доктор ветеринарних наук,
професор, завідувач кафедри
акушерства та хірургії
Сумського національного
аграрного університету**

Оксана ШКРОМЕТСЬКА

